

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая

УТВЕРЖДАЮ
Проректор по образовательной деятельности КФУ
Проф. Д.А. Таюрский

» _____ 20__ г.

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины

Татарская литература начала XX века Б1.В.ОД.17.4

Направление подготовки: 44.03.01 - Педагогическое образование

Профиль подготовки: Родной (татарский) язык и литература

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: заочное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Гилязов Т.Ш.

Рецензент(ы):

Сайфулина Ф.С.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Сайфулина Ф. С.

Протокол заседания кафедры No ____ от " ____ " _____ 201__ г

Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации (Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая):

Протокол заседания УМК No ____ от " ____ " _____ 201__ г

Регистрационный No 902365819

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. (доцент) Гилязов Т.Ш. кафедра татарской литературы Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая, Tagir.Gilazov@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

Целями освоения дисциплины "История татарской литературы начала XX века" являются ознакомление с произведениями писателей начала XX века, хронологией их жизни и творчества, дать представление о направлении творческой эволюции татарских авторов, об особенностях поэтики и проблематики их наиболее значительных произведений, их отношений к различным художественным системам, а также о динамике развития национальной литературы, основных литературных направлениях, школах.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел "Б1.В.ОД.17 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 44.03.01 Педагогическое образование и относится к обязательным дисциплинам. Осваивается на 3 курсе, 5, 6 семестры.

Данная учебная дисциплина входит в раздел "Б.3. Профессиональный цикл. Базовая часть". ФГОС-3 по направлению подготовки ВПО 050100.62 - Педагогическое образование.

Для изучения дисциплины необходимы компетенции, сформированные у обучающихся в результате обучения в средней общеобразовательной школе и в результате освоения дисциплин ООП подготовки бакалавра филологии "Введение в литературоведение", "Татарское устное народное творчество", "Татарская литература до XIX века", "Татарская литература XIX века", "История татарской литературной критики".

Дисциплина относится к системе дисциплин профессионального цикла, ориентированных на диахронное и синхронное изучение истории татарской литературы. Данная дисциплина предваряет циклы дисциплины профилизации (Педагогическое образование (Родной (татарский) язык и литература), учебную практику и производственную практику по направлению

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ок-1	владение культурой мышления; способность к восприятию, анализу, обобщению информации, постановке цели и выбору путей ее достижения
ок-6	стремление к саморазвитию, повышению квалификации и мастерства
пк-1	способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории и истории татарской литературы, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
пк-5	способность применять полученные знания в области теории и истории основного изучаемого языка (языков) и литературы (литератур), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста в собственной научно-исследовательской деятельности
пк-7	владение навыками подготовки научных обзоров, аннотаций, составления рефератов и библиографий по тематике проводимых исследований, приемами библиографического описания; знание основных библиографических источников и поисковых систем
пк-9	способность к проведению учебных занятий и внеклассной работы по языку и литературе в общеобразовательных учреждениях и образовательных учреждениях среднего профессионального образования

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

- основные положения и концепции татарской литературы начала XX века, ее истоки, закономерности и тенденции ее развития, теоретические данные о предмете, специфике, о жанрах художественной литературы.
- принципы и приемы оценки литературного творчества с эстетической, социальной, нравственно-этической и других точек зрения,
- основную литературоведческую терминологию, касающуюся природы художественной литературы и литературного процесса.

2. должен уметь:

- применять полученные знания при оценке и анализе идейно-эстетической и художественной ценности литературного произведения.
- истолковать и оценить произведения литературы с точки зрения художественности и задач современности (в т.ч. насущных проблем общественной и духовной жизни),
- проводить сопоставительный анализ художественных текстов с учетом жанровых традиций, различных литературных направлений, а также лингвистический анализ текстов с учетом их стилистической принадлежности,
- пользоваться научной, учебно-методической, справочной литературой.

3. должен владеть:

- владеть основными методами и приемами оценки и анализа литературного процесса
- владеть культурой мышления;
- навыками и методиками научного анализа текста,
- основными литературоведческими и лингвистическими терминами,
- навыками самостоятельной практической деятельности в различных областях литературоведения
- владеть навыками подготовки научных обзоров, аннотаций, составления рефератов и библиографий по тематике проводимых исследований, приемами библиографического описания;

-владеть навыками работы основными библиографическими источниками и поисковыми системами.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

- способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории и истории литературы, теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии

- способность применять полученные знания в области теории и истории литературы, теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста в собственной научно-исследовательской деятельности

-способность к проведению учебных занятий и внеклассной работы по языку и литературе в общеобразовательных учреждениях и образовательных учреждениях среднего профессионального образования;

- стремление к саморазвитию, повышению квалификации и мастерства

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет зачетных(ые) единиц(ы) 108 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины: отсутствует в 5 семестре; экзамен в 6 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практи- ческие занятия	Лабора- торные работы	
1.	Тема 1. Введение. Предмет, цели и задачи курса. Культурологическая характеристика начала XX века. Литературные направления и течения в татарской литературе Нового времени	5	1	2	0	0	Письменное домашнее задание
2.	Тема 2. Татарская проза начала XX века.	5	2	1	2	0	Реферат
3.	Тема 3. Татарская поэзия начала XX века.	5	1	1	2	0	Тестирование

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практи- ческие занятия	Лабора- торные работы	
4.	Тема 4. Татарская драматургия начала XX века.	6	2	0	2	0	Эссе
.	Тема . Итоговая форма контроля	6		0	0	0	Экзамен
	Итого			4	6	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Введение. Предмет, цели и задачи курса. Культурологическая характеристика начала XX века. Литературные направления и течения в татарской литературе Нового времени

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Тема: Кереш. Ижтимагый-сәяси атмосфера һәм мәдәни хәл. Әдәби юнәлеш, стиль һәм агымнар. Мең елдан артык тарихы булган татар сүз сәнгате үсешендә XX гасыр башы татар әдәбияты. Аның хронологик чикләре. XX гасыр башында илдәге тарихи вакыйгалар, ижтимагый-сәяси хәл. Беренче рус инкыйлабы, татар әдәбияты үсеше өчен ул тудырган алшартлар. Чор әдәбиятында XIX йөз татар әдәбияты реалистик традицияләренен ижади үстөрелеше, тәнкыйди (социаль) реализмга күчеше. Романтизм, аның ике тибы. Рус-Аурупа әдәби багланышлары. Татар әдипләре ижатларында модернистик агымнар сыналышы.

Тема 2. Татарская проза начала XX века.

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Тема 3. XX гасыр башында милли проза. Гаяз Исхакий ижаты. 1917 елларга кадәр татар прозасының үсеш баскычлары аерып чыгарыла. Үсеш этапларының идея-эстетик үзенчәлекләре асызыклана, күренекле язучылар турында мәглүмат бирелә. XX гасыр башында яңа татар прозасына нигез салган күренекле язучы Гаяз Исхакий томыш һәм ижат биографиясе хакында күзаллау тудырыла. Фатих Әмирхан (1886-1926) ижаты Талантлы әдип, тәнкыйтьче, публицист, журналист һәм жәмәгать эшлеклесе. Ф.Әмирханның тормыш юлы, рухи һәм физик ныклыгы. Аның журналистлык һәм публицистик эшчәнлеге. Ф.Әмирханның милли әдәбиятны яңа баскычка күтәрүгә керткән өлеше. Эпик һәм драма төрөндә эшчәнлеге. Әдип ижатында гәүдәләнган темалар, үткәрелгән төп фикерләр һәм идеяләр. Әмирхан кәләме тарафыннан классик сатирик әсәрләр тудырылу. Әдип ижатында әдәби юнәлеш, стиль төреллеге, аларның синтезы күзәтелү, бу юнәлештә кызыклы тәҗрибәләр ясалы.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Тема: XX гасыр башы татар прозасы. 1. XX йөз башында татар прозасының яңа күтөрелеше. Аның социокультурологик җирлеге. 2. Г.Исхакий ижаты яңа реалистик прозасына нигез салучы. Әдип рухи мирасында яктыртылган ижтимагый һәм милли мәсьәләләр. 3. Ф.Әмирхан әдәби эшчәнлегендә сурәтләнган темалар һәм язучы әсәрләренен сәнгати матурлыгы. 4. Г.Ибраһимовның Яшь йөрәкләр романында романтизм сыйфатларының чагылышы. 5. Ш.Камал хикәяләрендә кеше бәхете темасының яктыртылышы. Әдип әсәрләренен сәнгатьчә эшләнеше.

Тема 3. Татарская поэзия начала XX века.

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Тема: XX гасыр башы татар поэзиясе XX йөз башы милли шигъриятенң хронологик чикләре һәм үсеш этаплары (1905-1911; 1912-1917). Беренче рус инкыйлабы елларында татар поэзиясендә күзәтелгән сыйфади үзгәрешләрнең социаль һәм әдәби сәбәпләре. М.Гафури (1880-1934), Н.Думаи (1883-1933), С.Рәмиев (1880-1926), М.Укмасы (1884-1946), З.Бәшири (1888-1966) һ.б. шигъриятендә демократик идеяләрнең чагылышы. Алар ижатында реалистик поэзиянең билгеләре, үзенчәлекләре гәүдәләнгән. Шагыйрьләрне берләштергән яктар. Реакция еллары (1908-1910) шигъриятендә сыйфат үзгәрешләре. Аның сәбәпләре. Поэзиянең идея эчтөлегендә, мотивларында, жанрларында барлыкка килгән яңа тенденцияләр. Габдулла Тукай (1886-1913) ижаты Шагыйрьнең тормыш сукмаклары һәм күпкырлы эшчәнлеген. Тукайны XX гасыр татар поэзиясенен, әдәбиятының үсеш юнәлешен билгеләүче шагыйрь итеп формалаштырган алшартлар. Шагыйрь ижатын чорларга бүлү мәсьәләсе. Тема: Мәжит Гафури (1880-1934) ижаты М.Гафури ? татар-башкорт әдибе, публицист. Аның тәржемәи хәле. XX гасыр башында аның поэзия, проза төрләрендә эшчәнлеген. М.Гафури ? реалист шагыйрь. Аның ижатында тематик байлык һәм жанр төрлелеген. Тема: XX гасыр башында романтик поэзия. XX гасыр башында кеше тормышын сәнгатьчә гәүдәләндерүнең романтик формасы әдәби майданга килә. С.Рәмиев ? шагыйрь, прозаик, драматург, журналист, жәмәгать эшлеклесе. С.Рәмиев лирикасының йөзен билгеләүче төп сыйфатлар. Шагыйрь ? романтик поэзия вәкиле. Анда романтик эстетика атрибутлары: хатын-кыз, мәхәббәт, табигать культларының чагылышы. Дәрдемәнд (Закир Рәмиев) ? шагыйрь, язучы, тыйнак һәм укымышлы зыялы, милләт хадиме. Ижат юнәлеше һәм ижтимагый-социаль хәленең үзенчәлеген. Шагыйрьлек тавышының төп сыйфатлары: романтизм, фәлсәфи романтизм. Шигъриятенң символизм модернистик агымы белән бәйләнеше. Аның әдәби һәм фәлсәфи тамырлары.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Тема: XX гасыр башы татар прозасы. 1. XX йөз башында татар прозасының яңа күтәрелеше. Аның социокультурологик жирлеген. 2. Г.Исхакый ижаты яңа реалистик прозасына нигез салучы. Әдип рухи мирасында яктыртылган ижтимагый һәм милли мәсьәләләр. 3. Ф.Әмирхан әдәби эшчәнлегендә сурәтләнгән темалар һәм язучы әсәрләренең сәнгати матурлыгы. 4. Г.Ибраһимовның Яшь йөрәкләр романында романтизм сыйфатларының чагылышы. 5. Ш.Камал хикәяләрендә кеше бәхет темасының яктыртылышы. Әдип әсәрләренең сәнгатьчә эшләнеше. Тема: XX йөз башында милли шигърият 1. XX йөз башында татар поэзиясенен үсеш закончалыклары. 2. Г. Тукай һәм М.Гафури шигъри дөньяларында реалистик поэзиянең яңарышы. 3. С.Рәмиев лирикасының төп сыйфатлары. Лирик герой бирелешен. 4. Дәрдемәнд шигъриятендә фәлсәфи тирәнлек һәм шартлы-романтик образлылык. 5. Ш.Бабич һәм Н.Думаи шигъриятләренең хосусиятләре. .

Тема 4. Татарская драматургия начала XX века.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Тема: Гафур Коләхмәтов ижаты. 1. XX өз башында татар драматургиясенен үсеш баскыслары төп сыйфатлары. 2. Г.Коләхмәтов пролетар агым вәкиле. Аның әдәби мирасында пролетар әдәбият үзенчәлекләре. 2. Ике фикер драмасының тема яңалыгы. Давыт күңелендәгә эчке каршылыкның гәүдәләнешен. 3. Драматургның ике сюжет сызыгын колачлаган Яшь гомер драмасы. Әсәрнең конфликт үзенчәлеген. Тема: Г.Камал комедия остасы. 1. Г.Камал ижатында сатираның үсешен, аның социаль жирлеген. Беренче театр комедиясен. Пьесада төп һәм ярдәмчә каршылыктар. 2. Әдипнең Банкрот һәм Бүлек өчен комедияләре. Пьесаларда комедиографның чагылдыру өлкәсен; ачы көлү һәм фаш итү объектлары; көлке тудыру алымнары һәм чаралары. 3. Безнең шәһәрнең серләре комедиясен, сюжет һәм композиция үзенчәлеген.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

№	Раздел дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Введение. Предмет, цели и задачи курса. Культурологическая характеристика начала XX века. Литературные направления и течения в татарской литературе Нового времени	5	1	подготовка домашнего задания	4	домашнее задание
2.	Тема 2. Татарская проза начала XX века.	5	2	подготовка к реферату	14	реферат
3.	Тема 3. Татарская поэзия начала XX века.	5	1	подготовка к тестированию	10	тестирование
4.	Тема 4. Татарская драматургия начала XX века.	6	2	подготовка к эссе	61	эссе
	Итого				89	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Рекомендуемые образовательные технологии: лекции, практические занятия, контрольные работы, коллоквиумы, самостоятельные работы, научно-исследовательские работы, творческие работы, курсовые работы.

При проведении занятий используются активные и интерактивные формы занятий (компьютерные симуляции, деловые и ролевые игры, проектные методики, мозговой штурм, разбор конкретных ситуаций) в сочетании с внеаудиторной работой.

В рамках учебного курса предусматриваются встречи с ведущими учеными литературоведами по истории татарской литературы начала XX века, посещение литературных музеев г.Казани и РТ, отдела редких книг и рукописей научной библиотеки КФУ им. Н.Лобачевского и архивов РТ.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Введение. Предмет, цели и задачи курса. Культурологическая характеристика начала XX века. Литературные направления и течения в татарской литературе Нового времени

домашнее задание , примерные вопросы:

1. XIX-XX гасыр чикләрендә татар әдәбиятында кеше, аның яшәешен гәүдәләндерүнең нинди яңа формалары, алымнары сынала башлый? 2. Реалистик, романтик һәм модернистик иҗат юнәлешләренең сурәтләү объектларын билгеләгез. 3. Реалистик, романтик, модернистик алымнарда пейзаж, табигать образларының вазифаларын һәм алар арасындагы аермаларны күрсәтегез. 4. XIX йөз башы татар әдәбияты һәм модернистик агымнар? дигән темага диспут-өңгәмә оештырыгыз. 5. XX йөз башы татар әдәбиятының яңарышында нинди тарихи һәм мәдәни вакыйгалар зур роль уйнай? 6. Вакытлы матбугатның барлыкка килүе милли әдәбият үсешенә нинди мөмкинлекләр ача? 7. Татар профессиональ театрының тууы милли драматургиягә нинди сыйфади үзгәрешләр алып килә? 8. Татар әдәбияты үсешендә һәм яңарышында әдәбият тәнкыйть нинди роль уйнай?

Тема 2. Татарская проза начала XX века.

реферат , примерные темы:

Реферат темалары 1. Г. Тукай шигъриятендә Туган ил, Ватан темасы. 2. Г. Тукайның Беренче рус инкыйлабы еллары шигъриятендә социаль мотивлар. 3. Тукай шигъриятендә милләт мотивы. 4. Г. Тукай шигъриятендә сатирик рухани портреты. 5. Г. Тукай шигъриятендә дини мотивлар. 6. М. Фәйзи драматургиясендә хис култы 7. Ф. Әмирханның "Яшьләр" драмасында татар тормышын үзгәртеп кору мәсьәләсе. 8. Ф. Әмирханның "Фәтхуллага хәзрәт" повестенда дин, эхлак, тәрбия мәсьәләләре. 9. Ф. Әмирханның "Кадерле минутлар" хикәясендә мөхәббәт темасының гәүдәләнеше. 10. Ф. Әмирханның "Хатын-кызлары" циклында Зөһрә кыз образы. 11. Ф. Әмирхан иҗатында хатын-кыз портреты. 12. Г. Камалның "Бүләк өчен" пьесасында комик хәл һәм ситуациялар. 13. Г. Камалның "Беренче театр" комедиясендә типлар. 14. Г. Ибраһимовның "Диңгездә" хикәясендә фәлсәфи мәсьәләләр. 15. Г. Ибраһимовның "Яшь йөрәкләр" романында Зыя һәм Мәрҗам образлары. 16. Ш. Камалның "Уяну", "Буранда" хикәяләрендә кеше күңеленең гәүдәләнү үзенчәлекләре. 17. Г. Исхакыйның "Сөннәтче бабай" хикәясендә әдәби детальләр. 18. Г. Исхакыйның "Алдым-бирдем" драмасында конфликт һәм характерлар 19. Н. Думави хикәяләрендә балалар тормышын сурәтләү. 20. Г. Камалның "Банкрот" комедиясендә рухи банкротлык. 21. М. Гафуриның сугыш мотивы гәүдәләнгән шигърьләрендә лирик герой. 22. М. Гафуриның "Ярлылар яки өйдәш хатын" повестенда сурәтдәү алымнары, чаралары.

Тема 3. Татарская поэзия начала XX века.

тестирование , примерные вопросы:

Ябык Жиңел 1. ?Әдәбият мәйданында хәзер иң шәүкәтле вә иң бөөк урында карт реалист Гаяз әфәнде тора? юлларының авторы: а) Ж.Вәлиди в) Г.Ибраһимов б) Ф.Әмирхан 2. Г.Исхакый гомеренең соңгы көннәрен үткәргән дәүләт: а) Германия б) Төркия в) Финляндия г) Польша 3. ?Тартышуда табарсың син үзеңнең хақыңны!? шигаре Г.Исхакый ижатының кайсы чорына карый? а) мәғрифәтчелек б) ?таңчы?лык в) милләтчелек 4. Ф.Әмирханның рус әдибе И.С.Тургенев ижаты йогынтысында язылган әсәре: а) ?Урталыкта? в) ?Яшьләр? б) ?Тигезсезләр? г) ?Хәят? 5. Г.Ибраһимов иң актив язышкан матбугат органы: а) ?Аң? в) ?Балалар дөнъясы? б) ?Шура? г) ?Мәктәп? Уртача 6. ?Ике йөз елдан соң инкыйраз? әсәренең үзәген тәшкит иткән төп мәсьәлә: а) татар милләтенең инкыйразы б) татарларны урыслаштыру сәясәте в) хатын-кыз азатлыгы г) әдәбият, сәнгать, музыка мәсьәләсе 7. Ф.Әмирхан нинди ижәт тибы әдибе? а) реалист в) реалист-романтик б) романтик г) модернистик 8. Ф.Әмирхан ижатында киң яктыртылган тема: а) мәхәббәт темасы в) тарихи тема б) яшьләр темасы г) сыйнфый көрәш вакыйгалары 9. Г.Ибраһимовның кайсы каһарманын Г.Исхакыйның мәхдүме (?Тормышмы бу??) белән бер рәткә куярга мөмкин булыр иде? а) Сабир г) Жәмил б) Сәлим д) Тимри в) Садык 10. ?Акчарлактар? (Ш.Камал) повестендагы ?акчарлактар? образының (троптар) төре: а) эпитет г) метафора б) сынландыру д) аллегория в) метонимия Авыр 11. Төп геройның эш-гамәлләрен бәяләүче буларак Зәһрә кыз мифологик образы килеп кергән Г.Исхакыйның әсәре: а) ?Теләнче кызы? б) ?Тормышмы бу?? в) ?Мәдрәсә җимеше? 12. ?Хәят? повестендагы сюжет вакыты: а) май аеннан алып икенче елның җәенә кадәр б) 16 ел в) өч ел 13. Г.Ибраһимовның ижәт концепциясендә кире кагылган мәхәббәт төре: а) әфләтүн г) бала б) ана д) тән в) туганлык е) гомумхалык 14. ?Печән базары, яхуд Яңа Кисекбаш? поэмасын тәнкыйди реализм үрнәге иткән сыйфат: а) вакыйга, хәл-күренешләрнең реаль жирлегә б) типиклаштыру, гомумиләштерү в) чынбарлыкны сурәтләүнең рухи принцибы г) кешенең рухи дөнъясына табигать күренешләренең янәшә куелуы

Тема 4. Татарская драматургия начала XX века.

эссе , примерные темы:

1. Кеше бәхете өчен көрәшкә багышланган гомер (Гафур Коләхмәтов драмалары буенча) 2. Хәзерге заманда Мәхәббәт, Вәҗдан һәм Намус. 3. Г.Камалның ?Банкрот? пьесында рухи банкротлык. 4. К.Тинчуринның ?Соңгы сәлам? әсәрендә фаҗига. 5. М.Фәйзиниң ?Галиябану? музыкаль драмасында мәхәббәт һәм нәфрәт. 6. Хәзерге заман Хәлилләре һәм Галиябанулары. 7. Г.Камал ?Беренче театр? комедияск ? классик әсәр: сәбәпләре. 8. Г.Камалның ?Безнең шәһәрнең серләре? ? Безнең тормышның серләре? 9. Г.Камалның ?Өч бәдбәхетендә?- кемнәр бәхетсез 10. Ф.Әмирханның ?Яшьләр? драмасында аталар һәм балалар каршылыгы. 11.Г.Исхакыйның ?Алдым ?бирдем? һәм С.Рәмиевнең ?Яшә, зөбәйдә яшим мин? пьесалары: чагыштырма анализ 12. Ф.Әмирханның ?Тигезсезләр? драмасында тигезсезлек проблемасы.

Итоговая форма контроля

экзамен (в 6 семестре)

Примерные вопросы к экзамену:

Перечень вопросов для экзамена (экзаменга сораулар):

1. XX йөз башы татар язучылары һәм шагыйрьләренең вакытлы матбугатта эшчәнлеге.
2. Татар әдәбиятында тәнкыйди реализмның формалашуы. Аның асылы, ижәт методы буларак принциптары, тарихи традицияләре.
3. Татар әдәбиятында романтизмның әдәби агым буларак формалашуы, сәбәпләре, милли әдәбиятка романтизм алып килгән сыйфатлар.
4. Милли драматургиянең икенче баскычы (1906 - 1911). Татар профессиональ театры формалашу һәм аның драматургия үсешенә уңай йогынтысы.
5. Г. Тукайның Жаек чоры ижаты: ижтимагый һәм әдәби - эстетик карашлары ("Мужик йокысы", "Дустларга бер сүз", "Хөррият хақында", "Государственная думага", "Алтынга каршы", "Сорыкортларга", "Китмибез", "Шүрәле", "Милләткә", "Үз - үзем" һ.б.).
6. Г. Тукайның Казан чоры ижаты: гражданлык һәм күңел лирикасы ("Өмидсезлек", "Өзелгән өмид", "Милли моңнар", "Шагыйрь", "Көзгә җилләр", "Сайфия", "Кыйтга", "Хәстә хәле", һ.б.).
7. Г. Тукай сатирик ижаты, сәнгати алымнар төрлелеге. ("Сорыкортларга", "Пыяла баш", "Печән базары яхуд Яңа Кисекбаш", "Милләтчеләр", "Авыл халкына ни җитми һ.б.)

8. Дәрдемәнд иҗаты. Үзенә генә хас төп билгеләре, тематикасы. ("Тал чыбык", "Яз чәчәге", "Кораб", "Без", "Жәй үттә" һ.б. Татар поэзиясендә Дәрдемәнд шигъри мөктәбенәң традицияләре.
9. С.Рәмиев шигъриятендә романтик рух, лирик герой үзенчәлеге. ("Таң вакыты", "Мин", "Мин үләм", "Авыл", "Жәмилә", "Син", "Ул", "Алданган", "Дөнъяга").
10. С.Рәмиев драма әсәрләрендә ("Яшә, Зөбәйдә, яшим мин", "Низамлы мәдрәсә") күтәрелгән мәсьәләләр.
11. Г.Исхакый - әдип һәм жәмәгать эшлеклесе. Проза әсәрләренә гомуми күзәтү. ("Кәләпүшче кыз", "Бай углы", "Ике йөз елдан соң инкыйраз", "Ул әле өйләнмәгән иде" һ.б.).
12. Г.Исхакый - драматург. Әсәрләрендә күтәрелгән тема һәм проблемалар. ("Алдым-бирдем", "Зөләйха", "Жан Баевич", "Олуг Мөхәммәд", һ.б.).
13. Г.Камал - комедия остасы. Аның иҗатында көлү предметы һәм сатирик алымнар байлыгы ("Беренче театр", "Банкрот")..
14. М.Фәйзи иҗатының төп сыйфатлары. "Кызганыч", "Галиябану" әсәрләрендә мөхәббәт темасының яктыртылышы. Язучының драматургиягә алып килгән яңалыгы.
15. Ф.Әмирханның проза төрөндә эшчәнлеге: "Татар кызы", "Бер хәрабәдә хикәяләре. "Хәят" повестенәң сәнгати үзенчәлекләре.
16. Ф.Әмирханның драма һәм сатирик әсәрләренәң сыйфатлары ("Яшьләр", "Фәтхулла хәзрәт", "Хәзрәт үгетләргә килде",
17. Г. Ибраһимов хикәяләрендә кеше, аның асылы, кеше бәхете, гомер агышы, мөхәббәт хакында уйланулар ("Диңгездә", "Сөю - сәгадәт" ("Карт ялчы", "Уты сүнгән жәнәннәм", "Табигать балалары")
18. Г. Ибраһимовның "Яшь йөрәкләр" романында романтик шәхесләр, иске татар тормышының гәүдәләнешә, кеше һәм сәнгать мөнәсәбәте.
19. Н. Думави шигърияте һәм хикәяләре ("Берлек - иттифак", "Революция заманы", "Эч поша, күнел болгана", "Мөхәббәт", "Сугыш", "Кем гаепле", "Болгар кызы Тойгы туташ", "Су кызы" һ.б. Экспрессионизм.
20. Г. Коләхмәтов драматургиясе: "Ике фикер", "Яшь гомер" һ.б. Бу төргә әдип алып килгән яңа сыйфатлар.
21. Г. Камалның татар театр сәнгатен формалаштырудагы эшчәнлеге. Әдипнең татар драматургиясен үстерүгә керткән өлеше. "Бәхетсез егет", "Уйнаш" драмаларында конфликт, аларның сәнгатьчә хәл ителешә.
22. Ш.Камал "Акчарлактар" повестендә һәм хикәяләрендә бәхет темасының яктыртылышы. Автор мөрәҗәгать иткән алымнар.
23. Ш. Камал иҗаты. ("Сулган гөл", "Уяну", "Буранда", "Тормыш көе", "Курай тавышы" һ.б.). Кеше тормышын, аның күнел дөнъясын сурәтләүдә әдип осталыгы. Импрессионизм.
24. М. Гафури шигъриятендә лирик герой; жанр һәм мотивлар төрлелеге: "Шатлык шигыре", "1906 нчы елдан 1907 елга васыять", "Базарга чыктым", "Яфрак", Үзем һәм халкым", "Мин кайда", "Хакыйкәт", "Әтәч белән сандугач", "Юктырсың ла Алла" һ.б.
25. М. Гафуриның эпик әсәрләрендә гади халык тормышының чагылышы. ("Ярлылар яки Өйдәш хатын", "Хан кызы Алтынчәч"). Натурализм
26. Ш. Бабич лирикасының төп сыйфатлары ("Бәхетем", "Халкым өчен", "Бәнем фәрештәм", "Скрипка", "Бер минут", "Тын төн", "Габдулла әфәнде Тукаев", "Ике аккош", "Утрау" һ.б.). Ш.Бабич поэмалары ("Кандала", "Газазил"). Әдип сатирасының үзенчәлеге.

Тексты обязательного чтения.

Укылырга тиешле әдәби текстлар

Г.Тукай "Мужик йокысы"; "Дустларга бер сүз"; "Иттифак хакында"; "Сорыкортларга"; "Сайфия"; "Китмибез"; "Милләткә"; "Пыяла баш"; "Милли моңнар"; "Печән базары яхуд Яңа Кисекбаш"; "Жәйге таң хатирәсе"; "Мөхәббәт"; "Өзелгән өмет"; "Өметсезлек"; "Көзге җилләр"; "Хәстә хәле"; "Кыйтга"; "Ана догасы"; "Таян аллага"; "Шүрәле"; "Су анасы" һ.б.

Г.Исхакый "200 елдан соң инкыйраз"; "Корсак"; "Калуш"; "Зиндан"; "Өч хатын белән тормыш"; "Алдым-бирдем"; "Сөннәтче бабай"; "Татар гагылы"; "Зөләйха"; "Остазбикә"; "Олуг Мөхәммәд"; "Ул әле өйләнмәгән иде" һ.б.

Ф.Әмирхан "Фәтхулла хәзрәт"; "Кадрерле минутлар"; "Хәят"; "Сүнгәч"; "Бер хәрабәдә"; "Тигезсезләр"; "Сөембикә"; "Ай өстендә Зөһрә кыз"; "Яшьләр" "Гарәфә кич төшемдә"; "Татар кызы" һ.б.

Г.Ибраһимов "Диңгездә"; "Уты сүнгән жәһәннәм"; "Сөю-сәгадәт"; "Табигать балалары"; "Карт ялчы"; "Яшь йөрәкләр"; "Мәрхүмнең дөфтөрәннән"; "Габдрахман Салихов" һ.б.

Г.Камал "Бәхетсез егет"; "Беренче театр"; "Банкрот"; "Бүлөк өчен"; "Уйнаш" һ.б.

Ш.Камал "Уяну"; "Буранда"; "Сәмруг кош"; "Сулган гөл"; "Козганнар оясында"; "Сукбай"; "Бәхет эзлөгәндә"; "Акчарлаклар"; "Курай тавышы"; "Чит илдә"; һ.б.

М.Гафури "Алмашыну"; "Шатлык шигыре"; "Инсаф вә иттифак" "Татар егетенә"; "1906 елдан 1907 елга васыять"; "Базарга чыктым"; "Фитрәт заманы"; "Кыямәт"; "Ул кем?"; "Юктырсың ла, Алла?"; "Яфрак", "Тормыш", "Язмыш", "Хәят юлында", "Яшь кыз", "Янган йөрәк", "Ярлылар яки Өйдәш хатын"; "Хан кызы Алтынчәч"; "Солдат хатыны Хәмидә", "Сарыкны кем ашаган", "Кәжә төкәсе белән көзгә" һ.б.

Дәрдемәнд

(З.Рәмиев) "Кораб"; "Без"; "Жәй үттә"; "Тал чыбык"; "Рәсем"; "Ни газизрәк"; "Син урысмы, татармы?"; "Татар угълы-татармын"; "Бүзләрем маналмадым" һ.б.

С.Рәмиев "Таң вакыты"; "Мин"; "Син"; "Ул"; "Дөньяга"; "Нәжметдин агай бәйрәме"; "Минем төн"; "Авыл"; "Жәмилә"; "Хатыннар галәме"; "Яшә, Зөбәйдә, яшим мин" һ.б.

Ш.Бабич "Газазил"; "Бәхетем"; "Тукай үлгәч"; "Габдулла әфәнде Тукаев"; "Халкым өчен"; "Бәхетсез мин"; "Бөнәм фәрештәм"; "Скрипка"; "Тын төн"; "Ике аккош"; "Бер минут"; "Утрау" һ.б.

Г.Коләхмәтов "Яшь гомер" һ.б.

М.Фәйзи "Яшьләр алдатмыйлар"; "Кызганыч" һ.б.

С.Жәләл "Дим буенда" һ.б.

Н.Думаи "Революция заманы"; "Берлек-иттифакъ", "Умарта корты", "Бик дөрест", "Жәй дө бетте, көз дө житте", "Беренче кар", "Тормыш", "Акчарлак", "Мөхәббәт", "Инсан"; "Мөхбүс дустыма"; "Син кеше"; "Сугыш"; "Сугыш тәэссораты"; "Кем гаепле"; "Ике мөхәббәт"; "Су кызы"; "Карт мөгаллимнәр"; "Мортый илә Мукай" һ.б.

К.Тинчурин "Беренче чөчәкләр"; "Соңгы сәлам" һ.б.

Г.Гобәйдуллин "Яшьләр кичәсе"; "Моң"; "Олуг ләгънәт"; "Скрипкачы Хәсәен"; "Чалбар" һ.б.

Ш.Әхмәдиев "Мөгаллим"; "Суга баткан килән"; "Кеше"; "Шагыйрь моңая" һ.б.

Г.Рәхим "Галия", "Көзгә хикәя", "Миләүшәләр арасында", "Артист", "Шагыйрь" һ.б.

Темы контрольных работ

6. Ф.Әмирханның "Хәят" повестенда яшь кеше кичерешләрен сурәтләү алымнары.

7. Г.Исхакыйның "Алдым-бирдем" драмасында күтәрелгән проблемалар. Аларның сәнгатьчә хәл ителеше.

8. Г.Тукайның "Тормыш" нәм "... гә (Ядкәр) шигырьләрендә лирик герой.

9. Г.Коләхмәтовның "Яшь гомер" драмасында шәхеснең революциягә мөнәсәбәте мәсьәләсе, аның сәнгатьчә хәл итүдә язучының яңалыгы.

10. Ш.Бабич лирикасында мөхәббәт мотивы.

11. Г.Ибраһимовның "Карт ялчы" хикәясендә Шанибәк образы.

12. Жаек чоры ижатында Г.Тукайның әдәби-эстетик карашлары ("Мужик йокысы", "Дусларга бер сүз", "Хөррият хакында" һ.б.)

13. Г.Исхакыйның "Остазбикә" хикәясендә хатын-кыз бәхетенәң яктыртылышы.

14. Дәрдемәнднең "Кораб" шигырендә символик образлар.

15. С.Рәмиевнең "Яшә, Зөбәйдә, яшим мин" драмасында хатын-кыз мәсьәләләренең яктыртылышы.

16. С.Жәләлнең "Дим буенда" повестенда романтик шәхесләр язмышын сурәтләү / Рөстәм, Фәридә һ.б.
17. Г.Ибраһимовның "Диңгездә" хикәясендә идея-эстетик үзенчәлекләр.
18. Ф.Әмирханның "Тигезсезләр" драмасында күтәрелгән мәсьәләләр һәм аларның заманча яңгырашы.
19. Ф.Әмирханның "Халык кызлары" циклында милләт язмышы мәсьәләсе.
20. Г.Исхакыйның "Остазбикә" әсәрендә милли хосусиятләрнең чагылышы.
21. Ш.Бабичның "Газазил" поэмасы.
22. Г.Тукайның "Өзелгән өмид" шигырендә кичереш образы.
23. С.Рәмиевнең "Таң вакыты" шигырендә лирик герой.
24. Г.Тукайның "Милли моңнар" шигыренә бәя.
25. Г.Тукайның "Пар ат" шигырендә образлар.
26. Г.Тукайның "Бер татар шагыйрәнең сүзләре" шигырендә шагыйрь һәм халык, шагыйрь һәм милләт проблемасы тирәсендә уйланулар.
27. Г.Тукайның "Өметсезлек" шигырендә лирик герой.
28. Г.Тукай шигырьләрендә сатирик рухани образы.
29. Г.Ибраһимовның "Татар шагыйрьләре" хезмәтендә Тукайның 1905-1907 еллар ижат чорына бәя.
30. Г.Тукай һәм Н.Думаи шигъриятендә бердәмлек мотивы.
31. Г.Ибраһимовның "Татар шагыйрьләре" китабында Г.Тукай, Дәрдемәнд әсәрләренең теле, өслүбе мәсьәләсе.
32. Г.Ибраһимовның "Татар шагыйрьләре" хезмәтендә Дәрдемәнд лирикасының идея-эчтәлегенә мөнәсәбәт.
33. Г.Ибраһимовның "Татар шагыйрьләре" китабында С.Рәмиев лирикасына бәя.
34. Г.Тукайның "Үкенеч" шигырендә лирик герой.
35. М.Гафури ижатында сәясәт лирика: идея-эстетик анализ.
36. Г.Ибраһимовның "Яшь йөрәкләр" романында музыка.
37. Г.Ибраһимовның "Сөю-сәгадәт" хикәясендә әфләтүн мөхәббәте.
38. С.Жәләлнең "Дим буенда" повестенда табигать.
39. Ф.Әмирханның "Бер харәбә" хикәясендә сурәтләү алымнары һәм чаралары.
40. С.Сүнчәләй шигъриятенә Г.Тукай йогынтысы.
41. Ш.Әхмәдиев ижатында жанралар төрлелеге.
42. Г.Ибраһимовның "Табигать балалары" хикәясенең поэтикасы.
43. Г.Тукайның инкыйлаб еллары шигъриятендә ижтимагый, социаль мотивлар.
44. Г.Исхакыйның "Зиндан" повестенда шәхес иреге мәсьәләсе.
45. Г.Исхакыйның "Зиндан" повестенда патша хөкүмәте төрмәләрендәге эчке тәртипләрнең сурәтләнеше.
46. Г.Исхакыйның "Остазбикә" повестенда конфликт үзенчәлеге.

7.1. Основная литература:

1. Яхин Ф.З. Гасырдан - гасырга [Текст: электронный ресурс] : яңа заман әдәбиятына / Фәрит Яхин .? Электронные данные (1 файл: 1,17 Мб) .? (Казань : Казанский федеральный университет, 2014) .? Загл. с экрана .? Режим доступа: открытый URL:<http://libweb.kpfu.ru/ebooks/publicat/978-5-98356-233-2.pdf>

2. Гилязов Т.Ш. Татарская литература начала XX века. <http://edu.kpfu.ru/course/view.php?id=829>
3. Серафимова, В., Д. История русской литературы XX века: Учебник / В.Д. Серафимова. - М.: НИЦ Инфра-М, 2013. - 540 с.; ISBN 978-5-16-005635-7
<http://znanium.com/bookread2.php?book=346858>
4. Студеникин, М., Т. Методика преподавания истории в русской школе XIX - начала XX в.: Монография / Студеникин М.Т. - М.: МПГУ, 2014. - 236 с.: ISBN 978-5-4263-0184-9;
<http://znanium.com/bookread2.php?book=758121>
5. Гиленсон, Б., А. Русская классика в мировом литературном процессе: XIX - начало XX веков: Учебное пособие / Б.А. Гиленсон. - М.: Вузовский учебник: НИЦ ИНФРА-М, 2014. - 395 с.: ISBN 978-5-9558-0333-3; <http://znanium.com/bookread2.php?book=424710>
6. Янушкевич, А. С. История русской литературы первой трети XIX века [электронный ресурс] : учеб. пособие / А. С. Янушкевич. ? М. : Флинта , 2013. ? 748 с. - ISBN 978-5-9765-1508-6 (Флинта ; <http://znanium.com/bookread2.php?book=457260>)
7. Есин, А., Б. Психологизм русской классической литературы: Учебное пособие / Есин А.Б., - 4-е изд., (эл.) - М.: Флинта, 2017. - 176 с.: ISBN 978-5-89349-404-4;
<http://znanium.com/bookread2.php?book=465618>
8. Хайруллин, Р. З. Литература народов России : учеб. пособие / под ред. Р.З. Хайруллина, Т.И. Зайцевой. ? М. : ИНФРА-М, 2017. ? 397 с. + Доп. материалы [Электронный ресурс; Режим доступа <http://www.znanium.com>]. ? (Высшее образование: Бакалавриат). ? www.doi.org/10.12737/17242 <http://znanium.com/bookread2.php?book=757115>
9. Мисюров, Н. Н. Романтизм и его национальные варианты. Историко-культурный очерк [Электронный ресурс] : учебн. пособие для студентов университета / Н. Н. Мисюров. - 2-е изд., стереотип. - М. : ФЛИНТА, 2011. - 101 с. - ISBN 978-5-9765-1203-0. - <http://znanium.com/bookread2.php?book=406300>

7.2. Дополнительная литература:

1. Гилязов Т.Ш. История татарской литературной критики <http://edu.kpfu.ru/course/view.php?id=1673>),
2. Зинченко, В. Г. Литература и методы ее изучения. Системно-синергетический подход [Электронный ресурс] : учеб. пособие / В. Г. Зинченко, В. Г. Зусман, З. И. Киринозе. - М.: Флинта : Наука, 2011. - 280 с. <http://znanium.com/bookread.php?book=455178> ЭБС 'Знаниум'
3. Сигов, В., К. Русская и зарубежная литература: Учебник / Под ред. Сигова В.К. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2015. - 512 с.: 60x90 1/16. ISBN 978-5-16-010582-6
<http://znanium.com/bookread2.php?book=506894>
4. Есин, А. Б. Литературоведение. Культурология : Избранные труды [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Б. Есин. - 3-е изд., стереотип. - М.: ФЛИНТА : Наука, 2011. - 280 с. - ISBN 978-5-89349-454-9 (Флинта), ISBN 978-5-02-002956-9 (Наука).
<http://znanium.com/catalog/product/465628>
5. Сравнительно-историческое литературоведение / Погребная Я.В., - 2-е изд. - М.: Флинта, 2011. - 84 с.: ISBN 978-5-9765-1137-8 <http://znanium.com/catalog/product/409819>
6. Прозоров, В. В. Введение в литературоведение [Электронный ресурс] : учеб. пособие / В. В. Прозоров, Е. Г. Елина. ? М. : Флинта : Наука, 2012. ? 224 с. - ISBN 978-5-9765-1113-2 (Флинта), ISBN 978-5-02-037668-7 (Наука) <http://znanium.com/catalog/product/454576>
7. Эсалнек, А. Я. Основы литературоведения. Анализ художественного произведения [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Я. Эсалнек. - 4-е изд., стереотип. - М.: Флинта, 2012. - 112 с. - ISBN 978-5-89349-335-1. <http://znanium.com/catalog/product/454291>
8. Хайруллин, Р., З. Литература народов России/Хайруллин Р.З. и др. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2016. - 384 с.: 60x90 1/16. - (Высшее образование: Бакалавриат); ISBN 978-5-16-011145-2; <http://znanium.com/bookread2.php?book=514707>

9. Романова, Г. И. Практика анализа литературного произведения (русская классика) [Электронный ресурс] : учеб. пособие / Г. И. Романова; под ред. проф. Л. В. Чернец. - 3-е изд., стер. - М. : Флинта, 2012. - 256 с. - ISBN 978-5-89349-697-0;

<http://znanium.com/bookread2.php?book=456396>

10. Романова, Г. И. Мотив денег в русской литературе XIX в. [Электронный ресурс] : учеб. пособие / Г. И. Романова. - 2-е изд., стер. - М. : Флинта, 2012. - 213 с. - ISBN 978-5-89349-870-7. - <http://znanium.com/bookread2.php?book=456391>

11. Васильев, В. К. Сюжетная типология русской литературы XI-XX веков (Архетипы русской культуры). От Средневековья к Новому времени [Электронный ресурс] : Монография / В. К. Васильев. - Красноярск : ИПК СФУ, 2009. - 260 с. - ISBN 978-5-7638-1932-8. - <http://znanium.com/bookread2.php?book=441489>

7.3. Интернет-ресурсы:

КНИГОФОНД - knigafund.ru

КФУ - Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского - old.kpfu.ru/lib/

Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского Казанского ... - g-egorov.livejournal.com/115591.html

Научная библиотека им.Лобачевского Казанского университета - isl.ksu.ru

Электронная Библиотека КГУ / Каталог Книг - library.ksu.ru

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Татарская литература начала XX века" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB, audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "Консультант студента", доступ к которой предоставлен студентам. Электронная библиотечная система "Консультант студента" предоставляет полнотекстовый доступ к современной учебной литературе по основным дисциплинам, изучаемым в медицинских вузах (представлены издания как чисто медицинского профиля, так и по естественным, точным и общественным наукам). ЭБС предоставляет вузу наиболее полные комплекты необходимой литературы в соответствии с требованиями государственных образовательных стандартов с соблюдением авторских и смежных прав.

Оргтехника, теле- и аудиоаппаратура, виртуальная и электронная библиотека учебно-методической литературы, доступ к сети Интернет.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 44.03.01 "Педагогическое образование" и профилю подготовки Родной (татарский) язык и литература .

Автор(ы):

Гилязов Т.Ш. _____

"__" _____ 201__ г.

Рецензент(ы):

Сайфулина Ф.С. _____

"__" _____ 201__ г.